Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Дэма-версія практычнага задання для экзамена па гісторыі Беларусі, для навучэнцаў 9-х класаў (2022/2023 навучальны год). Білет 8. Варыянт 1

Білет № 8. Наш край у гады Вялікай Айчыннай вайны

Заданне склаў: настаўнік Куц В.У., ДУА «Гімназія №3 г. Брэста»

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя ніжэй матэрыялы, адкажыце на пытанні:

1. Назавіце падзеі гісторыі Брэста, адлюстраваныя ў прадстаўленых ніжэй дакументах і ілюстрацыях;
2. Ацэніце маштаб характар баёў. Як нямецкія крыніцы характарызуюць свайго суперніка? Ці можна ім давяраць?
3. Які лёс чакаў значную частку абаронцаў Брэсцкай крэпасці? Супастаўце інфармацыю, якую змяшчае нямецка-фашысцкая ўлётка з найпознімі сведчаннямі жыхара Брэста. Якія вывады з гэтага можна зрабіць?
4. На падставе інфармацыі, прадстаўленай у дакументах 1, 2 і 3, якую выснову можна зрабіць аб фактары абароны Брэсцкай крэпасці ў развіцці падзей Вялікай Айчыннай вайны?

Крыніца I

З артыкула М. Талчэнава «Год таму ў Брэсце» // Чырвоная Зорка. - 21 чэрвеня 1942 г.

«Нядаўна нашымі часткамі захоплены выключна цікавы дакумент, які не пакідае каменя на камені і ад гэтай фашысцкай легенды. Гаворка ідзе аб гераічнай барацьбе савецкага гарнізона Брэста, які падвергся раптоўнаму нападу колькасна праўзыходных сіл ворага ў першы ж дзень вайны. «Баявое данясенне аб узяцці Брэст-Літоўска», складзенае штабам 45-й нямецкай пяхотнай дывізіі 8 ліпеня 1941 года і якое патрапіла праз адзінаццаць месяцаў у нашы рукі, уяўляе сабой сведчанне ворага, якога ніяк нельга западозрыць у прыхільнасці да Чырвонай Арміі. Тым больш каштоўныя адкрытыя прызнанні германскіх штабістаў, мімаволі выкрывалых ілжывасць фашысцкай прапаганды. Апроч волі аўтараў у радках афіцыйнага данясення ажывае гераічная эпапея абаронцаў савецкага Брэста… Брэст, які стаіць амаль на самай мяжы і які немцы лічылі лёгкай здабычай, трымаўся дзевяць дзён і каштаваў ім тысяч салдат і афіцэраў. Нават фашысты, здзіўленыя і прыгнечаныя веліччу духу байцоў Чырвонай Арміі, вымушаны былі працадзіць скрозь зубы прызнанне выключнага подзвігу абаронцаў Брэста. Баявое данясенне штаба 45-й нямецкай пяхотнай дывізіі заканчваецца

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

словамі: «Ашаламляльны наступ на крэпасць, у якой сядзіць адважны абаронца, каштуе шмат крыві. Гэтая простая ісціна яшчэ раз даказана пры ўзяцці Брэст-Літоўска. Рускія ў Брэст-Літоўску змагаліся выключна ўпарта і настойліва, яны паказалі цудоўную вывучку пяхоты і даказалі выдатную волю да супраціву». Баявое данясенне штаба 45-й нямецкай пяхотнай дывізіі заканчваецца словамі: «Ашаламляльны наступ на крэпасць, у якой сядзіць адважны абаронца, каштуе шмат крыві. Гэтая простая ісціна яшчэ раз даказана пры ўзяцці Брэст-Літоўска. Рускія ў Брэст-Літоўску змагаліся выключна ўпарта і настойліва, яны паказалі цудоўную вывучку пяхоты і даказалі выдатную волю да супраціву». Баявое данясенне штаба 45-й нямецкай пяхотнай дывізіі заканчваецца словамі: «Ашаламляльны наступ на крэпасць, у якой сядзіць адважны абаронца, каштуе шмат крыві. Гэтая простая ісціна яшчэ раз даказана пры ўзяцці Брэст-Літоўска. Рускія ў Брэст-Літоўску змагаліся выключна ўпарта і настойліва, яны паказалі цудоўную вывучку пяхоты і даказалі выдатную волю да супраціву».

Крыніца II

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

Крыніца: Алієў Р., Рыжоў І. Брэст Крэпасць: трагічны чэрвень. – М, УП ПРЫНТ, 2016. – С. 26, 145, 148.

Крыніца III

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

ТОВАРИЩИ КРАСНОАРМЕЙЦЫ!

Вы окружены со всех сторон!
Ваше положение безнадежно!
Всякое сопротивление бессмысленно!

Зачем Вам зря проливать
Вашу кровь?
Неправда — что немцы мучают
или даже убивают пленных!
Это наглая ложь!
Немецкие солдаты хорошо относятся
к пленным!

Крыніца: adu.by Нацыянальны інстытут развіцця адукацыі

ротокол опроса свидетеля Г.Д. Козакевича о лагере военнопленных районе Красных казарм г. Бреста

4 октября 1944 г.

До оккупирования[1*] немцами территории г. Бреста, во время оккупирования и в настоящее ремя я работаю стрелочником на ст[анции] Брест-Центральный.

В отношении издевательств и расстрела советских граждан мне известно следующее. Идя службу, мне приходилось проходить возле военного городка, так называемые Красные казармы, торые расположены западнее г. Бреста. В этих казармах зимой с 1941 по 1942 гг. помещались воен-пленные, которых было очень в большом количестве[2*]; казармы были обнесены забором и колючей роволокой, которые снаружи охранялись немцами. Проходя мимо, я очень часто видел, когда из двора азарм на телегах военнопленные на себе вывозили трупы людей; трупы, лежащие на телегах, были раздетом виде, голые, которые отвозились от воен[ного] городка метров [на] 50, где выбрасывались заранее подготовленные ямы, могилы копались каждый день русскими военнопленными.

Мне также приходилось видеть в эту зиму, когда немцы по дороге вели русских военнопленных этого же воен[ного] городка, т. е. лагеря, [и] навстречу идущим гр[аждани]н по фамилии мне не извест-ой вез на телеге сырую капусту, то конвоированные военнопленные набросились на сырую капусту, разобрав всю с повозки, сразу же, идя на ходу, ее кушали. В 1942 году в этом лагере содержались абочие, которые были угнаны немцами из Советского Союза в Германию; рабочих, содержащихся этом лагере называли «браковщики»[3*], я также часто видел, как и этих «браковщиков», рабочих лагеря выносили на носилках мертвых и тоже бросали в ямы, т. е. в том же месте, где и зарывались рупы русских военнопленных. Могилы копались самими военнопленными, которые находились под раной немцев. Зарытых могил с людьми я видел возле лагеря очень много, и над каждой могилой тояла дощечка с условной буквой и надписями на дощечке о количестве находящихся в могиле трупов, адписи были цифрами 100, 120, 80 и т. д. Какое количество погребено русских военнопленных и ра-бочих мне не известно. Разговор между собой военнопленных происходил на русском языке. Больше оснить по этому вопросу ничего не могу. Записанное с моих слов правильно, в чем и расписываюсь.

Козакевич Г.Д.

Опросил[4*]

ГАРФ. Ф. 7021. Оп. 83. Д. 10. Л. 22-22 об. Подлинник. Рукопись.

Крыніца: Брэст у 1941-1944 гг. Акупацыя: дакументы і матэрыялы. – С. 243.

Адказы і каментарыі да задання:

1. Усе тры пункты прысвечаны абароне Брэсцкай крэпасці летам 1941 г.
2. Фотадакументы і нямецкія крыніцы пацвярджаюць упартасць і гераізм абаронцаў Брэсцкай крэпасці.
3. Значная частка абаронцаў Брэсцкай крэпасці, якая трапіла ў палон, падверглася фактычнаму знішчэнню. Такім чынам, савецкія ваеннапалонныя сталі аднымі з першых ахвяр палітыкі генацыду нацысцкай Германіі на акупаваных ёю тэрыторыях.
4. Прапанаваныя матэрыялы дазваляюць дыферэнцаваць узровень ведаў навучэнцаў, якія ўключаюць уменні і навыкі па ўзнаўленні гістарычнай інфармацыі, а таксама супастаўляць асобныя факты ў агульную карціну з наступным аналізам.